

ROY DE RUITER RMWO

Majoor-vlieger De Ruiter was voorgedragen omdat hij zich tijdens zijn uitzendingen in Afghanistan herhaaldelijk heeft onderscheiden door uitstekende daden van moed, beleid en trouw. Zijn grote plichtsbesef, verantwoordelijkheidsgevoel en doorzettingsvermogen hebben geleid tot belangrijke successen van de grondgebonden eenheden. In deel 1 werden drie voor de onderscheiding belangrijke operaties uitgebreid beschreven, in dit deel volgen er nog twee.

door Willem Helfferich

Het is 6 september 2009. De Nederlandse commando's en special forces van het Korps Mariniers, in Afghanistan opererend als *Task Force 55* (TF55), zijn bezig met een risicovolle verstoringsoperatie. Voorafgaand aan deze operatie heeft kapitein-vlieger De Ruiter regelmatig contact met de verantwoordelijke commandant meervoudig ploegoptreden (C-MPO), de toenmalige kapitein Tuinman (nu luitenant-kolonel RMWO). Samen bekijken ze grondig alle aspecten van de operatie, analyseren ze het gebied en de vijand en identificeren ze de momenten waarop TF55 het meeste risico zou lopen. Met zijn tactische achtergrond luistert De Ruiter niet alleen, maar levert hij ook

Twee AH-64D Apaches van 1 (NL) Helodet ISAF zijn in maart 2005 op verkenning in Afghanistan, in de buurt van hoofdstad Kabul. Ze gebruiken het callsign 'Havoc'. [Foto's: WFH]

een waardevolle inhoudelijke bijdrage aan het plan van de eenheid. Tot grote onvrede van zowel De Ruiter als Tuinman mochten de Apaches niet specifiek toegewezen worden aan deze operatie. Dit betekent dat de Apache-bemanning gedurende de TF55-operatie niet alleen

voor TF55 opgeroepen kon worden, maar voor elke ISAF-grondeenheid in zuid-Afghanistan die in de problemen zou komen. De Ruiter gebruikt zijn kennis van het grond-tactisch plan echter om op de verwachte cruciale momenten in de operatie de *alert status* van de Apaches te

Apaches van 1 (NLD) ATF (Air Task Force) ISAF-detachement hoverend op Kandahar Airfield (KAF) in oktober 2006.

“Hij is voor mij een toonbeeld van gedrevenheid, inzet, initiatief en van bijzonder moedige en beleidvolle daden in de strijd tegen de vijand.”

Luitenant-kolonel Carlo van Tartwijk, detachementscommandant Apaches Tarin Kowt, 2007-2008

verhogen, waardoor zij eerder ingezet zouden worden ten behoeve van TF55 en sneller bij de eigen troepen ter plaatse konden zijn in het geval van een calamiteit.

Commando vermist

Na een spannende verplaatsing bij nacht lijkt de situatie rustig. Zowel de *special forces* als de Apache-bemanning maken zich op om te gaan rusten. Plots ontstaat echter alsnog een hevig vuurgevecht. De Apaches kiezen direct het luchtruim. De Ruiters heeft tijdens deze inzet plaatsgenomen achter in de Apache en een jonge collega-vlieger heeft de tactische leiding over de gevechtshelikopter. Tijdens de vlucht naar het operatiegebied komt het bericht binnen dat een commando wordt vermist. De Taliban heeft op dat moment duidelijk het initiatief en De Ruiters beseft de ernst van de situatie als geen ander. Hij is extra alert en geeft vanuit zijn kennis en ervaring aanwijzingen aan de vlieger voorin. Hij neemt de leiding niet over, maar behoudt wel mede het overzicht.

De Apaches proberen contact te maken met meerdere *Joint Terminal Attack Controllers* (JTAC'ers), omdat de eenheid van TF55 is opgedeeld. Dit blijkt moeilijk, omdat het radiocontact wordt verstoord. Het is voor De Ruiters dankzij zijn voorkennis vrij snel duidelijk waar de vijand zich moet bevinden. De Apaches moeten in deze situatie het verschil gaan maken voor de mannen van TF55. Kapitein Tuinman zet een plan op om de vermiste commando te zoeken. In de tussentijd coördineren de Apaches met de andere JTAC'ers om de exacte locaties van de eigen troepen in de voorste linies in kaart te brengen. Zij zijn slechts enkele tientallen meters van de vijand verwijderd, waardoor zij een groot risico lopen om bij inzet geraakt te worden door de munitie van de Apache.

Tegenaanval

Dan beginnen de Nederlanders met het herpakken van het initiatief in de strijd. Gedurende 20 minuten voeren ze een tegenaanval uit waarbij de twee Apaches elkaar continu opvolgen met het afgeven van onderdrukkend vuur. Een tactiek waar De Ruiters zijn team al jaren op heeft voorbereid; benadrukkend dat deze wijze van opereren essentieel is in dergelijke situaties. Hij had eerder de bestaande strategie hiervoor aangepast met als doel de tijd tussen de twee vurende Apaches zo kort mogelijk te houden. De Ruiters past deze tactiek met succes

Vanaf 20 oktober 2006 zijn de AH-64D Apaches van 1 (NLD) ATF ISAF gestationeerd bij Kamp Holland in Tarin Kowt, provincie Uruzgan. In karakteristieke hangaars die bescherming bieden tegen de zon.

Een Apache schiet in mei 2008 ongeleide raketten af op de naast Tarin Kowt gelegen schietrange.

Een AH-64D Apache komt na een missie, stofwolken opwerpend, terug in Tarin Kowt.

Roy de Ruiter

Roy de Ruiter wordt op 12 augustus 1981 geboren in Arnhem. In 1997 behaalt hij zijn havo-diploma, waarna hij solliciteert als vlieger bij de Koninklijke Luchtmacht op de minimumleeftijd van 16 jaar en 9 maanden. In 1999 start zijn militaire loopbaan aan de Koninklijke Militaire Academie (KMA) in Breda. De Ruiter volgt de verkorte officiersopleiding en haalt in 2001 in de Verenigde Staten het Groot Militair Vliegbrevet. De conversie naar de Apache-helikopter volgt en aansluitend de tactische opleiding in Texas. Op 20-jarige leeftijd rondt hij de volledige opleiding af en mag hij zich operationeel Apache-vlieger noemen.

In 2013 gaat hij met eervol ontslag om zijn carrière binnen de civiele vliegwereld voort te zetten. Hij werkt momenteel als instructeurvlieger bij de Royal Oman Police. Hij voert in Oman *search-and-rescue*, ambulance-, brandbestrijdings-, politie- en civiele ondersteuningsvluchten uit. Binnen de Koninklijke Luchtmacht is De Ruiter reservist in de rang van majoor.

De Amerikanen gebruikten de UH-60A Black Hawk - voorzien van rode kruizen - in Afghanistan voor medische evacuaties. Die op de foto werd in 2008 ingezet vanaf Kandahar Airfield.

toe, waardoor de mogelijkheid wordt gecreëerd voor een dapper team om op zoek te gaan naar de vermiste collega. Dit scenario vergt echter ook veel munitie. De Apache beschikt niet over een onuitputtelijke voorraad. Daarom neemt De Ruiter het initiatief en roept een derde Apache op, waardoor luchtsteun gegarandeerd blijft en de andere Apaches om beurten terug kunnen naar de basis om hun brandstof en munitie aan te vullen. Snel handelen, snel schakelen, snel denken is nu een vereiste.

Falen is geen optie

Falen is geen optie en De Ruiter zet onverschrokken door tot de limieten van zijn Apache. Hij gaat door om ervoor te zorgen dat de vermiste militair, waarvan inmiddels duidelijk is dat hij zwaargewond is, wordt herenigd met de

eenheid en er geen extra slachtoffers zouden vallen. De zwaargewonde militair, korporaal Kevin van de Rijdt, krijgt eenmaal in veiligheid meteen alle mogelijke medische hulp. Hij wordt opgehaald door een Amerikaanse helikopter die is ingericht voor medische evacuaties. Hij moet zo snel mogelijk terug naar Kamp Holland om daar geholpen te worden aan zijn verwondingen. Tot ontsteltenis van zijn maten blijkt dat korporaal Van de Rijdt in de helikopter is overleden.

Tijdens de verplaatsing van Kevin heeft het gecombineerde team van commando's en mariniers zijn ops-vest achter moeten laten. Het ops-vest is zeer belangrijk voor iedere TF55 militair en bevat informatie over de volledige operatie en tactieken. Wanneer het ops-vest in handen komt van de vijand, is de veiligheid van

de Nederlandse troepen onmiddellijk in gevaar. Het is daarom van het allergrootste belang dit ops-vest zo snel mogelijk te vinden en te vernietigen. Daarvan is De Ruiter doordrongen. De JTAC geeft de Apache de coördinaten door van de vermoedelijke locatie van het ops-vest. Met de sensor lukt het niet het vest te vinden vanaf veilige(re) hoogte. De Ruiter kiest er daarom voor laag en langzaam te vliegen om het vest met het blote oog te zoeken en maakt zichzelf en zijn collega daarmee kwetsbaar, omdat hij binnen vuurbereik van de vijand vliegt.

Ops-vest in vizier

Op het moment dat de Apache bijna stil hangt, krijgen ze het kleine gecamoufleerde vest in zicht. Dit wordt vervolgens vernietigd. Daarmee kwam deze enorm complexe operatie voor de

De Apache was in Uruzgan het ideale wapen om dicht in de buurt van de eigen troepen deze te beschermen tegen de vijand.

Drie CH-47D Chinooks van 1 (INLD) ATF ISAF op Kandahar Airfield in mei 2008. Door in korte tijd een zeer helder en gedegen plan te presenteren, weet De Ruiter een Chinook-bemanning te overtuigen om een verdachte persoon zelfstandig op te pakken.

Apaches ten einde. TF55 kan zich hergroeperen en terugtrekken. De impact is groot door het verlies van een dierbare collega.

De Ruiter heeft zich in deze operatie onderscheiden door zijn trouw en onvoorwaardelijke loyaliteit aan zijn collega's op de grond, beleidvolle keuzes en besluiten onder gevaarlijke omstandigheden, waarbij hij geen enkel moment zijn eigen leven voorop stelde. Zijn inzet leidde tot de cruciale ondersteuning van drie Apaches aan de eigen grondtroepen. Zonder deze ondersteuning was het risico groot dat er meer slachtoffers zouden vallen onder de Nederlandse militairen, korporaal Van de Rijdt niet geëvacueerd kon worden en zijn ops-vest in vijandelijke handen zou zijn gevallen, met alle gevaren vandien.

Special forces met TF55 op 23 september 2009

Een gecombineerde operatie van Task Force 55 (TF55) samen met buitenlandse special forces in het zuiden van Afghanistan. Er is een dorp ontdekt waar zich honderden aan Taliban gelieerde opstandelingen ophouden en dat tevens een opslagplaats herbergt voor IED-componenten. Het plan start met het invliegen van de grondtroepen met Nederlandse Chinook-transporthelikopters, beveiligd door Nederlandse Apaches. Vanwege de zeer accurate en extreem grote dreiging is deze operatie vooraf zorgvuldig voorbereid. Wederom is kapitein-vlieger De Ruiter, als *Air Mission Commander* (AMC), nauw betrokken bij de planning onder leiding van de commandant meervoudig ploeg optreden TF55, kapitein Tuinman.

Normaal gesproken zou deze operatie bij duisternis worden uitgevoerd. De Nederlandse Chinook-bemanningen hadden echter geen toestemming om bij nacht te opereren. Deze beperking maakt de operatie nog risicovoller dan hij al is. De Ruiter en Tuinman bedenken een zeer gewaagd plan. Enkele seconden voor de landing zullen de Apaches vooraf geïdentificeerde doelen met precisie uitschakelen en waarschuwingsschoten lossen op verschillende locaties. Door de gecreëerde chaos krijgen de Chinooks kort de gelegenheid om relatief veilig te kunnen landen midden in het dorp. De

Apache-inzet vindt plaats op slechts honderd meter afstand van de landende Chinooks. Na landing krijgen de Apaches de opdracht om ervoor te zorgen dat opstandelingen niet kunnen ontsnappen.

Een hinderlaag?

Vlak voor het opstijgen krijgen De Ruiter en Tuinman echter het bericht dat helikopters van de coalitie de avond voor de operatie het dorp geruime tijd hebben geobserveerd. Op de live-beelden van een UAV zien zij vervolgens een verandering in het levenspatroon. De kans is groot dat door de aanwezigheid van de helikopters de inwoners van het dorp door hebben gehad dat een actie tegen de aanwezige opstandelingen in voorbereiding was. Het is hierdoor zeer aannemelijk dat de opstandelingen een

hinderlaag hebben voorbereid. Er wordt toch besloten de operatie door te zetten. De landing verloopt geheel volgens plan. De strijders zijn volledig verrast en zetten te voet of per motor hun vlucht in. Daar is een centrale rol weggelegd voor De Ruiter. Samen met zijn wingman dwingt De Ruiter vluchtende opstandelingen tot stoppen.

Chinook pakt verdachte op

Later in de operatie probeert een strijder, afkomstig uit een vooraf geïdentificeerde wapenopslag, de dans te ontspringen door stiekem het dorp uit te sluipen. Uiteindelijk vlucht hij de woestijn in, waarbij hij zich niet laat tegenhouden door waarschuwingsschoten uit de Apache. De grondtroepen in het dorp hebben op dat moment geen mensen of middelen beschikbaar om de achtervolging in te zetten. De Ruiter bedenkt een creatief plan vanuit de gedachte dat deze persoon wel eens over zeer waardevolle informatie zou kunnen beschikken. De Chinook-transporthelikopters zijn net geland om de laatste troepen af te zetten en staan op het punt terug te keren naar Tarin Kowt. Door in korte tijd een zeer helder en gedegen plan te presenteren, weet De Ruiter een Chinook-bemanning te overtuigen om de verdachte persoon zelfstandig op te pakken. De Ruiter neemt hier risico's mee, mede omdat de bemanning van de Chinook niet opgeleid en getraind is voor dergelijke opdrachten. De Apache vliegt voor de Chinook uit om de exacte locatie van de persoon te markeren en vuurt nogmaals met het boordkanon vlak naast hem. De opstandeling wordt succesvol gevangengenomen en afgevoerd. De bemanning van de Chinook heeft in december 2016 een dapperheidsonderscheiding ontvangen voor deze bijzondere actie, bedacht en geleid door De Ruiter.

De bemanning van de Chinook heeft in december 2016 een dapperheidsonderscheiding ontvangen voor de bijzondere actie in september 2009, die was bedacht en geleid door De Ruiter. Zo ontving adjudant Fons (midden) het Kruis van Verdienste en kapitein-vlieger Roël (links) het Vliegerkruis.

Tekst overgenomen uit:

Herinneringsboek bij de uitreiking van de Militaire Willems-Orde aan majoor-vlieger Roy de Ruiter, Den Haag, 31 augustus 2018.

